

Suvestinė redakcija nuo 2019-01-01 iki 2019-12-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [87-3462](#), i. k. 1081010ISTA00X-1702

Nauja redakcija nuo 2019-01-01:

Nr. [XIII-534](#), 2017-06-29, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-12053

LIETUVOS RESPUBLIKOS MEDIACIJOS ĮSTATYMAS

2008 m. liepos 15 d. Nr. X-1702
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato pagrindines civilinių ginčų mediacijos sąlygas, institucijų funkcijas mediacijos srityje, reikalavimus asmenims, siekiantiems teikti mediacijos paslaugas, mediacijos vykdymo tvarką, teisminės mediacijos ypatumus, mediatorių drausminę atsakomybę.

2. Šis įstatymas taikomas neteisminei ir teisminei civilinių ginčų mediacijai, išskyrus dėl tokių teisių ir pareigų iškilusius ginčus, dėl kurių sudarytos taikos sutartys pagal įstatymus laikomos negaliojančiomis. Šis įstatymas netaikomas bylą nagrinėjančio teisėjo vykdomam taikinimui teismo proceso metu.

3. Mediacijos rūšys yra neteisminė mediacija ir teisminė mediacija. Šio įstatymo nuostatos, reglamentuojančios mediaciją, taikomos ir neteisminei mediacijai, ir teisminei mediacijai, jei šiame įstatyme nenustatyta kitaip. Šio įstatymo nuostatos, reglamentuojančios mediatorių veiklą, taikomos ir mediatoriams, kurie yra teisėjai, jei šiame įstatyme nenustatyta kitaip.

4. Šis įstatymas taikomas nacionaliniams ir tarptautiniams civiliniams ginčams spręsti mediacijos būdu.

5. Šiuo įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo priede.

6. Kiti teisės aktai, reglamentuojantys civilinių ginčų sprendimą, gali nustatyti mediacijos ypatumus atskirų kategorijų ginčiuose.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Civilinio ginčo šalis** (toliau – ginčo šalis) – civiliniame ginče dalyvaujantis asmuo, kurio teisėms ir pareigoms turi įtakos ginčo išsprendimas.

2. **Civilinis ginčas** (toliau – ginčas) – ginčas, kuris yra ar gali būti nagrinėjamas civilinio proceso tvarka bendrosios kompetencijos teisme.

3. **Mediacija** – ginčų sprendimo procedūra, kurios metu vienas ar keli mediatoriai padeda ginčo šalims taikiai spręsti ginčą. Mediacija, išskyrus teisėjų vykdomą teisminę mediaciją, yra profesinė veikla.

4. **Mediacijos paslaugų administratorius** – viešasis arba privatusis juridinis asmuo, kuris rekomenduoja ar skiria mediatorius, siūlo ar nustato mediacijos taisykles, administruoja mediacijos išlaidas, suteikia patalpas, kuriose atliekama ši procedūra, ir (arba) teikia kitas su mediacija susijusias paslaugas.

5. **Mediatorius** – šio įstatymo nustatytus reikalavimus atitinkantis trečiasis nešališkas fizinis asmuo, kuris yra įrašytas į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą ir padeda ginčo šalims taikiai spręsti ginčą.

6. **Neteisminė mediacija** – ginčų sprendimo procedūra, kurios metu vienas ar keli mediatoriai padeda teisme nesprendžiamo ginčo šalims taikiai spręsti šį ginčą.

7. **Privalomoji mediacija** – mediacija, kuria įstatymų nustatytais atvejais privaloma pasinaudoti prieš kreipiantis į teismą dėl ginčo sprendimo.

8. **Tarptautinis ginčas** – ginčas, kurio bent vienos iš šalių nuolatinė gyvenamoji vieta arba įprastinė gyvenamoji vieta ar buveinė yra kitoje negu bet kurios kitos šio ginčo šalies valstybėje tą dieną, kurią:

- 1) ginčo šalys sudaro susitarimą dėl medicijos taikymo kilus ginčui;
- 2) teismas, kai tai numatyta teisės aktuose, nurodo taikyti mediciją;
- 3) pagal teisės aktus atsiranda pareiga taikyti mediciją;
- 4) teismas pasiūlo ginčo šalims bandyti ginčą spręsti medicijos būdu.

9. **Teisminė mediacija** – ginčų sprendimo procedūra, kurios metu vienas ar keli mediatoriai padeda ginčo šalims taikiai spręsti šį ginčą teisme nagrinėjamoje byloje.

10. Taikant šio įstatymo 17 ir 18 straipsnių nuostatas, tarptautiniu ginču taip pat laikomas ginčas, kuriam išspręsti po tarp ginčo šalių įvykusios medicijos inicijuojamas teismo ar arbitražo procesas kitoje valstybėje negu ta, kurioje yra ginčo šalių nuolatinė gyvenamoji vieta arba įprastinė gyvenamoji vieta ar buveinė šio straipsnio 8 dalies 1, 2 ar 3 punktuose nurodytą dieną.

3 straipsnis. Medicijos valdymo institucijos ir jų funkcijos medicijos srityje

1. Medicijos valdymo institucijos yra:

- 1) Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (toliau – Teisingumo ministerija);
- 2) Teisėjų taryba;
- 3) Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba.

2. Teisingumo ministerija:

1) teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei (toliau – Vyriausybė) teisės aktų, reglamentuojančių mediciją, projektus;

- 2) prižiūri šio įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimą;
- 3) organizuoja ir atlieka šio įstatymo nustatyto teisinio reguliavimo stebėseną;
- 4) informuoja visuomenę apie mediciją;
- 5) atlieka kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas medicijos srityje.

3. Teisėjų taryba:

1) nustato teisminės medicijos organizavimo ir vykdymo teismuose tvarką;

2) nustato reikalavimus teisėjams, pageidaujantiems vykdyti mediatorių veiklą, mediatoriaus statuso suteikimo ir panaikinimo teisėjams tvarką;

3) nustato teisėjų, kuriems suteiktas mediatoriaus statusas, sąrašo sudarymo ir tvarkymo tvarką;

4) atlieka teisminės medicijos stebėseną;

5) užtikrina teisėjų kvalifikacijos kėlimą medicijos srityje;

6) atlieka kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas teisminės medicijos srityje.

4. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba:

1) sudaro ir tvarko Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą;

2) Lietuvos Respublikos teisingumo ministro (toliau – teisingumo ministras) nustatyta tvarka sudaro sutartis su mediatoriais dėl privalomosios medicijos paslaugų teikimo, kontroliuoja, kaip vykdomos šios sutartys;

3) organizuoja mediatorių kvalifikacinį egzaminą;

4) parenka ir skiria mediatorius iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo;

5) nepažeisdama šio įstatymo 17 straipsnyje nustatytų konfidencialumo principo užtikrinimo taisyklių, statistiniais tikslais kaupia ir apibendrina informaciją apie medicijos trukmę, mediatorių, įrašytų į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą, darbo krūvį, įvykdytų medicijų skaičių, medicijos paslaugų kainas ir kitą su medicija susijusią informaciją;

6) atlieka kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas mediacijos srityje.

5. Teisingumo ministerijai pavestų funkcijų mediacijos srityje įgyvendinimą padeda užtikrinti mediacijos koordinavimo taryba (toliau – koordinavimo taryba). Koordinavimo taryba yra kolegiali patariamoji visuomeniniais pagrindais veikianti institucija.

6. Koordinavimo tarybą sudaro Teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos advokatūros, Lietuvos antstolių rūmų, Lietuvos notarų rūmų, Teisėjų tarybos, mokslo ir studijų institucijų, kitų institucijų ir asociacijų, vienijančių mediatorius, atstovai. Koordinavimo tarybos nuostatus ir sudėtį tvirtina teisingumo ministras.

7. Koordinavimo taryba:

1) teikia pasiūlymus dėl mediacijos teisinio reguliavimo ir praktinio taikymo tobulinimo;

2) teikia pasiūlymus dėl mediacijos plėtros;

3) teikia pasiūlymus dėl valstybės biudžeto lėšų poreikio mediacijai vykdyti ir dėl efektyvaus jų naudojimo;

4) teikia pasiūlymus dėl iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamo užmokesčio už mediaciją.

II SKYRIUS

MEDIACIJOS PASLAUGŲ TEIKIMO REIKALAVIMAI IR REIKALAVIMAI ASMENIMS, SIEKIANTIEMS TEIKTI MEDIACIJOS PASLAUGAS

4 straipsnis. Mediacijos paslaugų teikimo reikalavimai

1. Mediacijos paslaugas gali teikti tik mediatorius, įrašytas į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje nurodytus atvejus.

2. Mediatorius turi būti nešališkas ginčo šalims. Mediatorius gali priimti pasiūlymą pradėti mediaciją arba tęsti pradėtą mediaciją tik tuo atveju, jeigu jis informavo ginčo šalis apie jam žinomas aplinkybes, kurios gali kelti abejonių dėl jo nešališkumo, ir jeigu ginčo šalys sutiko, kad jis vykdytų mediaciją.

3. Mediatorius privalo laikytis Europos mediatorių elgesio kodekso.

4. Mediatorius ginčo šalies prašymu privalo pateikti ginčo šalims informaciją apie savo išsilavinimą ir patirtį.

5. Mediatorius negali būti arbitru arba teisėju ginče, kuriame vykdė ar vykdo mediaciją, išskyrus atvejus, kai ginčo šalys raštu susitaria skirti mediatorių arbitru ir šis tam neprieštarauja, ir išskyrus Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse nustatytus atvejus. Be to, mediatorius negali būti ginčo šalies atstovu ginče, kuriame vykdė ar vykdo mediaciją.

6. Mediacijos paslaugos gali būti teikiamos už atlyginimą ir neatlygintinai. Kai mediacijos paslaugos teikiamos už atlyginimą, išskyrus atvejus, kai mediacijos paslaugos apmokamos iš valstybės biudžeto lėšų, mediacija pradedama tik po to, kai mediatorius raštu susitaria su ginčo šalimis dėl atlyginimo dydžio ir mokėjimo tvarkos.

7. Asmenims, kuriems pagal Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės valstybės teisės aktus tos valstybės kompetentinga institucija yra suteikusi teisę teikti mediacijos paslaugas, neribojama laisvė laikinai teikti mediacijos paslaugas Lietuvos Respublikoje. Šiems asmenims, laikinai teikiantiems mediacijos paslaugas Lietuvos Respublikoje savo valstybės suteiktu mediatoriaus vardu, netaikomi šio įstatymo 6–11 straipsniai.

8. Šio straipsnio 7 dalyje nurodyti asmenys, prieš pradėdami laikinai teikti mediacijos paslaugas Lietuvos Respublikoje, privalo raštu informuoti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybą apie ketinimą laikinai teikti mediacijos paslaugas Lietuvos Respublikoje. Šie asmenys, laikinai teikdami mediacijos paslaugas Lietuvos Respublikoje, privalo informuoti ginčo šalis, kad laikinai teikia mediacijos paslaugas savo valstybės suteiktu mediatoriaus vardu, ir nurodyti, kokie šio įstatymo reikalavimai jiems netaikomi. Šio straipsnio 7 dalyje

nurodyti asmenys, baigę laikinai teikti mediacijos paslaugas Lietuvos Respublikoje, privalo nedelsdami raštu informuoti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybą, kad baigę laikinai teikti mediacijos paslaugas Lietuvos Respublikoje.

5 straipsnis. Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašas

1. Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą sudaro ir tvarko Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba.

2. Teisėjų, kuriems suteiktas mediatoriaus statusas, sąrašą Teisėjų tarybos nustatyta tvarka tvarko Nacionalinė teismų administracija. Nacionalinė teismų administracija Teisėjų tarybos nustatyta tvarka teikia Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai šio straipsnio 4 dalyje nurodytus duomenis apie mediatorius, kurie yra teisėjai. Nacionalinė teismų administracija pateikia duomenis apie teisėjus, kuriems suteiktas ar panaikintas mediatoriaus statusas, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo atitinkamo sprendimo priėmimo dienos. Mediatoriai, kurie yra teisėjai, įrašomi į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą.

3. Mediatorius turi pranešti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai apie savo duomenų, nurodytų Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašė, pasikeitimą per penkias darbo dienas nuo duomenų pasikeitimo dienos. Mediatorius, kuris yra teisėjas, apie savo duomenų, nurodytų Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašė, pasikeitimą Teisėjų tarybos nustatyta tvarka praneša Nacionalinei teismų administracijai. Nacionalinė teismų administracija šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka informuoja Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybą apie mediatorių, kurie yra teisėjai, duomenų pasikeitimą.

4. Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašė turi būti nurodyta: mediatoriaus vardas, pavardė, profesinė kvalifikacija, adresas korespondencijai, telefono numeris, elektroninio pašto adresas ir (ar) kiti kontaktiniai duomenys, mediatoriaus specializacija (specializacijos), veiklos teritorija (teritorijos), mediatoriaus gyvenimo aprašymas.

5. Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašas, taip pat informacija apie laikinai mediacijos paslaugas Lietuvos Respublikoje teikiančius asmenis, nurodytus šio įstatymo 4 straipsnio 7 dalyje, sudaromi ir tvarkomi teisingumo ministro nustatyta tvarka.

6. Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašas skelbiamas Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos interneto svetainėje. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos interneto svetainėje taip pat skelbiama informacija apie laikinai mediacijos paslaugas Lietuvos Respublikoje teikiančius asmenis, nurodytus šio įstatymo 4 straipsnio 7 dalyje.

6 straipsnis. Įrašymas į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą

1. Asmenys, siekiantys būti įrašyti į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

- 1) turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą;
- 2) būti išklause ne trumpesnius kaip 40 akademių valandų mokymus mediacijos tema ne anksčiau kaip prieš penkerius metus iki kreipimosi dėl įrašymo į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą dienos;
- 3) išlaikyti mediatorių kvalifikacinį egzaminą;
- 4) būti nepriekaištingos reputacijos, atsižvelgiant į šio įstatymo 7 straipsnyje nurodytus reikalavimus.

2. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nustatyti reikalavimai netaikomi teisėjams, turintiems trejų metų teisėjo darbo patirtį ir išklausiusiems ne trumpesnius kaip 16 akademių valandų įvadinius mokymus mediacijos tema, ir socialinių mokslų daktaro laipsnį turintiems asmenims, kurie per paskutinius trejus metus iki kreipimosi dėl įrašymo į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą vedė mokymus mediacijos tema, kurių bendra trukmė ne mažiau kaip 100 akademių valandų. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nustatyti reikalavimai taip pat netaikomi asmenims, kuriems pagal Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės valstybės teisės aktus tos valstybės kompetentinga institucija yra

suteikusi teisę teikti mediacijos paslaugas. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytas reikalavimas netaikomas advokatams, antstoliams ir notarams, turintiems trejų metų atitinkamai advokato, antstolio arba notaro darbo patirtį.

3. Asmuo, siekiantis būti įrašytas į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai pateikia:

1) prašymą įrašyti į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą ir jame nurodo savo vardą, pavardę, profesinę kvalifikaciją, adresą korespondencijai, telefono numerį, elektroninio pašto adresą ir (ar) kitus kontaktinius duomenis, specializaciją (specializacijas), veiklos teritoriją (teritorijas);

2) dokumentus, įrodančius, kad jis atitinka šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytus reikalavimus, arba dokumentus, įrodančius šio straipsnio 2 dalyje nurodytas aplinkybes;

3) gyvenimo aprašymą;

4) savo pasirašytą patvirtinimą, kad jis atitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimą.

4. Į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą asmenys įrašomi Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimu. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba priima sprendimą įrašyti asmenį į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą ir įrašo asmenį į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą ne vėliau kaip per penkiolika darbo dienų nuo prašymo įrašyti į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą ir kitų teisės aktų reikalavimus atitinkančių dokumentų, įrodančių, kad asmuo atitinka šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus, gavimo dienos. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba priima sprendimą neįrašyti asmens į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą, kai asmuo neatitinka šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų ir nėra šio straipsnio 2 dalyje nurodytų aplinkybių. Apie sprendimą įrašyti asmenį į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą ir asmens įrašymą į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą arba apie sprendimą neįrašyti asmens į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba asmeniui praneša raštu ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo atitinkamo sprendimo priėmimo dienos. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba apie šioje dalyje nurodytus sprendimus asmeniui praneša tokiu būdu, koku asmuo pateikė prašymą arba kokią asmuo nurodė prašyme. Asmeniui, kuris į Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybą kreipėsi tiesiogiai, šioje dalyje numatytas Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos pranešimas siunčiamas paštu ar kitu jo prašyme nurodytu būdu arba pateikiamas tiesiogiai Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyboje.

5. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimai dėl asmenų įrašymo į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

6. Šio straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatos netaikomos teisėjams, pageidaujantiems vykdyti mediatorių veiklą. Teisėjams, atitinkantiems mediatoriams taikomus reikalavimus ir pageidaujantiems vykdyti mediatorių veiklą, mediatoriaus statusą Teisėjų tarybos nustatyta tvarka suteikia ir panaikina Teisėjų tarybos sudaryta teisminės mediacijos komisija.

7. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų mokymų mediacijos tema minimalius reikalavimus nustato teisingumo ministras.

8. Prašymus įrašyti į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą ir kitus šio straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai asmenys gali pateikti per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą, kaip šis apibrėžtas Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme, arba kreipdamiesi tiesiogiai į Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybą. Apie gautus dokumentus Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba asmenims praneša raštu ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo dokumentų gavimo dienos.

7 straipsnis. Mediatoriaus nepriekaištinga reputacija

1. Asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos ir negali būti įrašytas į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą, jeigu jis:

1) pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą;

2) pripažintas kaltu dėl korupcinio pobūdžio nusikaltimo padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą;

3) pripažintas kaltu dėl korupcinio pobūdžio baudžiamojo nusižengimo padarymo ir nuo apkaltinamojo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo treji metai;

4) atleistas iš teisėjo, valstybės pareigūno, valstybės tarnautojo, advokato, notaro, antstolio pareigų už profesinės ar tarnybinės veiklos pažeidimus arba yra pripažintas padaręs tarnybinį nusižengimą, už kurį turėtų būti skirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų, jei po šio atleidimo arba pripažinimo padarius tarnybinį nusižengimą, už kurį turėtų būti skirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų, nepraėjo treji metai;

5) atleistas iš darbo, pareigų ar yra praradęs teisę verstis tam tikra veikla dėl to, kad neatitiko įstatymuose nustatytų nepriekaištingos reputacijos reikalavimų ir yra pažeidęs teisės aktuose nustatytas etikos normas, ir nuo atleidimo iš darbo, pareigų ar teisės verstis tam tikra veikla praradimo dienos nepraėjo treji metai;

6) piktnaudžiauja alkoholiu, psichotropinėmis, narkotinėmis, toksinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis.

2. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba, gavusi duomenų, keliančių pagrįstų abejonių dėl asmens atitikties nepriekaištingos reputacijos reikalavimams, ir siekdama išsiaiškinti, ar asmuo atitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimus, turi teisę motyvuotu rašytiniu prašymu kreiptis į Informatikos ir ryšių departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybės tarnybos departamentą, teisėsaugos, kontrolės ir kitas institucijas, įstaigas ar įmones, kad šios pateiktų apie šį asmenį jų turimą informaciją. Šioje dalyje nurodytos institucijos, įstaigos ir įmonės prašomą informaciją turi pateikti ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo prašymo pateikti informaciją gavimo dienos.

8 straipsnis. Mediatorių kvalifikacijos tobulinimas

1. Mediatoriai, įrašyti į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą, taip pat mediatoriai, kurių veikla šio įstatymo nustatyta tvarka yra laikinai sustabdyta, turi nuolat tobulinti kvalifikaciją.

2. Mediatoriai privalo kas penkeri metai pateikti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai kvalifikacijos tobulinimą įrodančius dokumentus.

3. Mediatorių kvalifikacijos tobulinimo tvarką nustato teisingumo ministras. Mediatorių, kurie yra teisėjai, kvalifikacijos tobulinimo tvarką nustato Teisėjų taryba.

9 straipsnis. Išbraukimas iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo

1. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimu mediatorius išbraukiamas iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo šiais atvejais:

1) kai mediatorius miršta;

2) paties mediatoriaus prašymu;

3) kai mediatorius nesilaiko šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatyto reikalavimo nuolat tobulinti kvalifikaciją ar Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai nepateikia kvalifikacijos tobulinimą įrodančių dokumentų;

4) kai paaiškėja, kad mediatorius neatitinka šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų ar šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje nurodytų aplinkybių;

5) kai mediatorių veiklos vertinimo komisija priima sprendimą išbraukti mediatorių iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo;

6) kai mediatorius per šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą terminą nepateikia prašymo įrašyti į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą.

2. Apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytą sprendimą išbraukti mediatorių iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo asmeniui pranešama raštu ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Kai yra pagrindas išbraukti mediatorių iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo nors vienu iš šio straipsnio 1 dalies 3, 4 ir 6 punktuose nurodytų atvejų, mediatorius įspėjamas raštu ir nustatomas dešimties darbo dienų terminas mediatoriaus veiklos trūkumams pašalinti. Mediatorius, kuris per šį dešimties darbo dienų terminą nepašalina nurodytų veiklos trūkumų ar Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai nepateikia dokumentų, įrodančių, kad mediatoriaus veiklos trūkumai pašalinti, išbraukiamas iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo.

3. Sprendimas šio straipsnio 1 dalies 3, 4, 5, 6 punktuose nurodytais pagrindais išbraukti mediatorių iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui.

4. Šio straipsnio 1, 2, 3 dalys netaikomos mediatoriams, kurie yra teisėjai. Jų mediatoriaus statusą panaikina Teisėjų tarybos sudaryta teisminės mediacijos komisija šiais atvejais:

- 1) kai mediatorius, kuris yra teisėjas, miršta;
- 2) paties mediatoriaus, kuris yra teisėjas, prašymu;
- 3) kai mediatorius, kuris yra teisėjas, atleidžiamas iš teisėjo pareigų;
- 4) kai paaiškėja, kad mediatorius, kuris yra teisėjas, neatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimo;
- 5) kai mediatorius, kuris yra teisėjas, nevykdo šio įstatymo 8, 15, 17, 23, 24 straipsniuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų dėl teisminės mediacijos.

5. Apie šio straipsnio 4 dalyje nurodytą sprendimą panaikinti mediatoriaus, kuris yra teisėjas, statusą asmeniui pranešama Teisėjų tarybos nustatyta tvarka ir terminais. Sprendimas šio straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 punktuose nurodytais pagrindais panaikinti mediatoriaus, kuris yra teisėjas, statusą gali būti skundžiamas Teisėjų tarybai Teisėjų tarybos nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Laikinas mediatoriaus veiklos sustabdymas

1. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimu mediatoriaus veikla laikinai sustabdoma šiais atvejais:

- 1) paties mediatoriaus prašymu; šiuo pagrindu mediatoriaus veikla gali būti laikinai sustabdyta ne ilgesniam negu penkerių metų laikotarpiui;
- 2) kai mediatorius yra įtariamas ar kaltinamas nusikalstamos veikos, nurodytos šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 punktuose, padarymu.

2. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimu mediatoriaus veikla atnaujinama:

- 1) paties mediatoriaus prašymu – kai mediatoriaus veikla buvo laikinai sustabdyta šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytu atveju;
- 2) išnykus mediatoriaus veiklos sustabdymo pagrindą sudariusioms aplinkybėms – kai mediatoriaus veikla buvo laikinai sustabdyta šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytu atveju.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimas laikinai sustabdyti mediatoriaus veiklą priimamas ir apie mediatoriaus veiklos laikiną sustabdymą pažymima Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašė ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyto mediatoriaus prašymo gavimo dienos ar šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos informacijos gavimo dienos. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimas atnaujinti mediatoriaus veiklą priimamas ir žyma apie mediatoriaus veiklos laikiną sustabdymą Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašė panaikinama ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyto mediatoriaus prašymo gavimo dienos ar šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytos informacijos gavimo dienos.

4. Apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytą sprendimą laikinai sustabdyti mediatoriaus veiklą asmeniui pranešama raštu ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

5. Sprendimas šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytu pagrindu laikinai sustabdyti mediatoriaus veiklą Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui.

11 straipsnis. Mediatorių kvalifikacinis egzaminas

1. Mediatorių kvalifikacinį egzaminą organizuoja Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba.

2. Kai yra gauta ne mažiau kaip dešimt prašymų laikyti mediatorių kvalifikacinį egzaminą, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo paskutinio iš šių prašymų gavimo dienos organizuoja mediatorių kvalifikacinį egzaminą. Kai yra gauta mažiau kaip dešimt prašymų laikyti mediatorių kvalifikacinį egzaminą, mediatorių kvalifikacinis egzaminas rengiamas ne rečiau kaip kartą per vienus metus.

3. Mediatorių kvalifikacinio egzamino metu tikrinami asmenų, siekiančių būti įrašytų į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą, pasirengimas teikti mediacijos paslaugas, gebėjimas teorines žinias ir įgūdžius taikyti praktiškai, taip pat mediatorių profesinės etikos žinios.

4. Mediatorių kvalifikacinį egzaminą vykdo mediatorių kvalifikacinio egzamino komisija. Mediatorių kvalifikacinio egzamino komisijos nuostatus ir sudėtį tvirtina teisingumo ministras.

5. Mediatorių kvalifikacinio egzamino programą tvirtina ir šio egzamino organizavimo ir vykdymo tvarką nustato teisingumo ministras.

III SKYRIUS

SUSITARIMAS DĖL MEDIACIJOS IR MEDIATORIŲ SKYRIMAS

12 straipsnis. Susitarimas dėl mediacijos

1. Mediacija taikoma ginčo šalių rašytiniu susitarimu. Ginčo šalys dėl mediacijos gali susitarti tiek kilus ginčui, tiek iš anksto, kai ginčo dar nėra. Gali būti susitariama taikyti mediaciją tik dėl tokio ginčo, dėl kurio pagal įstatymus leidžiama ginčo šalims sudaryti taikos sutartį.

2. Ginčo šalys, kurios yra susitarusios ginčą spręsti mediacijos būdu, turi prieš kreipdamosi į teismą arba arbitražą bandyti ginčą išspręsti šiuo būdu. Jeigu susitarime dėl mediacijos nustatytas mediacijos pabaigos terminas, ginčo šalis gali kreiptis į teismą arba arbitražą tik suėjus šiam terminui. Kai mediacijos pabaigos terminas susitarime dėl mediacijos nenustatytas, ginčo šalis gali kreiptis į teismą arba arbitražą praėjus penkiolikai darbo dienų po to, kai raštu pasiūlė kitai ginčo šaliai išspręsti ginčą mediacijos būdu. Ginčo šalis gali kreiptis į teismą, nesilaikydama šioje dalyje nustatytų terminų, jeigu mediacija pasibaigia pagal šio įstatymo 19 straipsnį.

3. Civilinę bylą nagrinėjantis teismas gali pasiūlyti ginčo šalims bandyti ginčą spręsti teisminės mediacijos būdu. Jei ginčo šalys su tokiu pasiūlymu sutinka, teismas atideda bylos nagrinėjimą.

13 straipsnis. Mediatorių skyrimas

1. Mediatorius skiriamas ginčo šalių rašytiniu susitarimu.

2. Šiame įstatyme numatytais atvejais skiriant mediatorių, turi būti mediatoriaus rašytinis sutikimas.

3. Mediatorių skaičius nustatomas ginčo šalių susitarimu. Kai šio ginčo šalių susitarimo nėra, skiriamas vienas mediatorius.

4. Ginčo šalys gali susitarti, kad trečiasis asmuo arba mediacijos paslaugų administratorius parinks mediatorių arba rekomenduos jo kandidatūrą. Kai tai numatyta

susitarime dėl mediacijos arba kai ginčo šalys nesutaria dėl mediatoriaus parinkimo, bendru ginčo šalių prašymu mediatorių, parinktų vadovaujantis šio įstatymo 14 straipsnio 5 dalyje nustatytais mediatorių parinkimo kriterijais, kandidatūras pasiūlo Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba.

14 straipsnis. Mediatorių skyrimas, kai mediatorius parenka Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba

1. Ginčo šalių prašymu arba kai kreipiasi kiti įstatymuose nurodyti subjektai, mediatorių iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo parenka ir skiria Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba.

2. Ginčo šalys, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai teikdamos bendrą prašymą dėl mediatoriaus skyrimo, jame gali nurodyti pageidaujamą paskirti konkretų į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą įrašytą mediatorių.

3. Kai dėl mediatoriaus skyrimo šiame ar kituose įstatymuose numatytais atvejais kreipiasi ne ginčo šalys, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba nedelsdama praneša ginčo šalims apie galimybę nurodyti pageidaujamą paskirti konkretų į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą įrašytą mediatorių. Jei ginčo šalys pageidauja, kad būtų paskirtas konkretus mediatorius, jos turi per tris darbo dienas nuo šioje dalyje nurodyto Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos pranešimo gavimo dienos informuoti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybą apie šalių suderintą pageidaujamo mediatoriaus kandidatūrą.

4. Į ginčo šalių prašymą dėl pageidaujamo paskirti konkretaus mediatoriaus neatsižvelgiama, kai tai neįmanoma vadovaujantis šio straipsnio 5 dalyje nurodytais kriterijais.

5. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba, parinkdama mediatorių, turi vadovautis objektyvumo ir nešališkumo principais, atsižvelgti į mediatorių užimtumą, specializaciją, galimą interesų konfliktą ir kitas svarbias aplinkybes. Parenkant mediatorių taip pat turi būti užtikrinamas tolygus į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą įrašytų mediatorių darbo krūvio paskirstymas.

6. Kreipimosi į Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybą dėl mediatoriaus skyrimo tvarką ir mediatoriaus parinkimo iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo ir skyrimo tvarką nustato teisingumo ministras.

IV SKYRIUS MEDIACIJOS VYKDYMAS

15 straipsnis. Mediacijos vykdymas

1. Ginčo šalys ir mediatorius gali susitarti dėl mediacijos pobūdžio ir tvarkos, nurodydamos pasirinktą taisyklių rinkinį arba bendru sutarimu nustatydamos atskiras mediacijos taisykles. Mediacijos metu gali būti naudojamos informacinės ir elektroninių ryšių technologijos.

2. Jeigu ginčo šalys ir mediatorius nesusitaria dėl mediacijos pobūdžio ir tvarkos ar ginčo šalių susitarime nenustatyti konkretūs mediatoriaus veiksmai, mediatorius konkrečius veiksmus turi atlikti tinkamai, atsižvelgdamas į ginčo aplinkybes, įskaitant galimą ginčo šalių jėgų disbalansą, ginčo šalių pageidavimus ir poreikį greitai išspręsti ginčą, ir vadovaudamasis šiuo įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais mediaciją.

3. Mediatorius gali surengti pasitarimą su viena iš ginčo šalių nedalyvaujant kitai ginčo šaliai. Apie šį pasitarimą, neatskleisdamas pasitarimo turinio, mediatorius privalo pranešti kitai ginčo šaliai.

4. Mediacijos metu gali dalyvauti tik ginčo šalys, jų atstovai ir mediatorius. Ginčo šalių prašymu arba sutikimu mediacijos metu gali dalyvauti ir kiti asmenys. Mediatorius, nustatęs, kad yra ir daugiau sprendžiamo ginčo šalių, pasiūlo šioje ginčų sprendimo

procedūroje dalyvaujančioms ginčo šalims įtraukti kitas ginčo šalis į ginčo sprendimą mediacijos būdu. Kitas ginčo šalis į ginčo sprendimą mediacijos būdu bendru sutarimu įtraukia mediacijos procedūroje dalyvaujančios ginčo šalys arba mediacijos procedūroje dalyvaujančių ginčo šalių bendru sutikimu – mediatorius. Mediatorius, nustatęs, kad yra vaikų ar kitų asmenų, kurių interesai įstatymų nustatyta tvarka privalo būti apsaugoti sprendžiant ginčą, gali įtraukti vaikus ar kitus asmenis į ginčo sprendimą mediacijos būdu.

5. Bet kuri ginčo šalis gali pasitraukti iš mediacijos, nenurodyma pasitraukimo priežasčių. Tai neužkerta kelio ginčo šalims pakartotinai susitarti dėl ginčo sprendimo mediacijos būdu.

6. Mediatorius turi pranešti ginčo šalims ir nutraukti mediaciją, jeigu taikus susitarimas, kuris gali būti ginčo šalių pasiektas, mediatoriaus manymu, atsižvelgiant į ginčo aplinkybes ir mediatoriaus kompetenciją, bus neįvykdomas ar neteisėtas arba jeigu mediatorius pripažįsta, kad mažai tikėtina, kad tęsiant mediaciją ginčas bus išspręstas taikiai.

16 straipsnis. Taikos sutartis

1. Mediacijos metu sudaromoms taikos sutartims taikomi Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse ir kituose įstatymuose nustatyti reikalavimai.

2. Mediacijos metu ginčo šalių sudaryta taikos sutartis ginčo šalims turi įstatymo galią.

3. Kai ginčas, kuris sprendžiamas mediacijos būdu, nėra tuo pačiu metu nagrinėjamas teisme, ginčo šalių bendru prašymu arba vienos iš ginčo šalių prašymu, kai yra gautas kitos ginčo šalies rašytinis sutikimas, taikos sutartis gali būti pateikta teismui tvirtinti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso XXXIX skyriuje nustatyta supaprastinto proceso tvarka. Prašymas dėl taikos sutarties patvirtinimo paduodamas ginčo šalių pasirinkimu vienos iš ginčo šalies gyvenamosios vietos arba buveinės apylinkės teismui. Įsiteisėjusia teismo nutartimi patvirtinta taikos sutartis ginčo šalims įgyja galutinio teismo sprendimo (*res judicata*) galią ir gali būti vykdoma priverstinai.

17 straipsnis. Konfidencialumas

1. Jeigu ginčo šalys nesusitarė kitaip, ginčo šalys, mediatoriai ir mediacijos paslaugų administratoriai turi laikyti paslapyje visą mediacijos ir su ja susijusią informaciją, išskyrus informaciją, kurios reikia siekiant patvirtinti ar įvykdyti mediacijos metu sudarytą taikos sutartį, ir informaciją, kurios neatskleidimas prieštarautų viešajam interesui (ypač kai reikia užtikrinti vaiko interesus arba užkirsti kelią žalos fizinio asmens sveikatai ar gyvybei atsiradimui). Ši nuostata taip pat taikoma teismo, arbitražo ir kitoms ginčų sprendimo procedūroms, tiek susijusioms su ginču, kuris buvo sprendžiamas mediacijos būdu, tiek nesusijusioms.

2. Mediatorius negali vienos ginčo šalies jam patikėtos konfidencialios informacijos atskleisti kitai ginčo šaliai, jeigu nėra informaciją patikėjusios ginčo šalies leidimo.

3. Už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų pareigų neatlikimą ar netinkamą atlikimą mediatoriai ir mediacijos paslaugų administratoriai atsako šio įstatymo ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka.

18 straipsnis. Ieškinio senaties terminų sustabdymas

1. Pradėjus mediaciją, ieškinio senaties terminai sustabdomi.

2. Mediacijos pradžios momentu ieškinio senaties terminų sustabdymo tikslais laikoma diena, kurią viena ginčo šalis tiesiogiai arba per kitą asmenį (atstovą, mediatorių, mediacijos paslaugų administratorių ar kitą įgaliotą asmenį) išsiunčia kitai ginčo šaliai rašytinį pasiūlymą dėl ginčo sprendimo mediacijos būdu.

3. Mediacijai pasibaigus be taikos sutarties, ieškinio senaties terminas tęsiasi. Šiuo atveju likusi termino dalis pratęsiama Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.129 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Mediacijos pabaiga

Mediacijos pabaigos diena laikoma:

- 1) ginčo šalies rašytinio pareiškimo dėl nesutikimo spręsti ginčą mediacijos būdu gavimo diena. Jeigu ginčo šalys nebuvo sudariusios susitarimo dėl mediacijos ir viena ginčo šalis pateikė kitai ginčo šaliai šio įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje nurodytą pasiūlymą, laikoma, kad mediacija yra baigta anksčiausiu iš šių momentų: pasiūlymą gavusios ginčo šalies rašytinio pareiškimo dėl nesutikimo spręsti ginčą mediacijos būdu gavimo dieną arba praėjus penkiolikai darbo dienų nuo to pasiūlymo išsiuntimo dienos, jeigu kita ginčo šalis per šį terminą raštu nepareiškė sutikimo ginčą spręsti mediacijos būdu;
- 2) mediatoriaus rašytinio pareiškimo dėl mediacijos pabaigos pateikimo visoms ginčo šalims diena;
- 3) ginčo šalies rašytinio pareiškimo dėl pasitraukimo iš mediacijos pateikimo mediatoriui ir kitai ginčo šaliai diena;
- 4) visų ginčo šalių rašytinio pareiškimo dėl mediacijos pabaigos pateikimo mediatoriui diena;
- 5) ginčo šalių taikos sutarties sudarymo diena.

V SKYRIUS PRIVALOMOSIOS MEDIACIJOS YPATUMAI

20 straipsnis. Privalomosios mediacijos atvejai

Privalomoji mediacija taikoma sprendžiant šiuos ginčus:

- 1) šeimos ginčus, nagrinėjamus ginčo teiseną Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka;
- 2) kitais įstatymų nustatytais atvejais.

TAR pastaba. 20 straipsnis įsigalioja 2020-01-01.

21 straipsnis. Kreipimasis dėl privalomosios mediacijos

1. Privalomąją mediaciją inicijuoja ginčo šalys bendru sutarimu arba viena iš ginčo šalių.

2. Kai privalomoji mediacija inicijuojama ginčo šalių bendru sutarimu, ginčo šalys turi Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai paduoti bendrą prašymą dėl mediatoriaus skyrimo šio įstatymo 14 straipsnyje nustatyta tvarka arba savo pasirinktam mediatoriui, įrašytam į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą, paduoti bendrą prašymą vykdyti mediaciją šio įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Kai privalomąją mediaciją inicijuoja viena iš ginčo šalių, ši ginčo šalis turi Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai paduoti prašymą dėl mediatoriaus skyrimo šio įstatymo 14 straipsnyje nustatyta tvarka arba savo pasirinktam mediatoriui, įrašytam į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą, paduoti prašymą vykdyti mediaciją šio įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka. Ginčo šalies prašyme turi būti nurodyta kitos ginčo šalies vardas, pavardė, ginčo dalykas, gyvenamosios vietos ar kitos dokumentų įteikimo vietos adresas, o kai kita ginčo šalis yra juridinis asmuo, – juridinio asmens pavadinimas, buveinės ar kitos dokumentų įteikimo vietos adresas.

4. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba arba mediatorius, gavę šio straipsnio 3 dalyje nurodytą ginčo šalies prašymą, ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo jo gavimo dienos išsiunčia kitai ginčo šaliai pranešimą apie gautą prašymą, kartu nurodydami, kad ne vėliau kaip per penkiolika darbo dienų nuo pranešimo išsiuntimo dienos turi būti gautas kitos ginčo šalies sutikimas dėl mediacijos vykdymo.

5. Jeigu per penkiolika darbo dienų nuo šio straipsnio 4 dalyje nurodyto pranešimo išsiuntimo dienos negaunamas kitos ginčo šalies sutikimas dėl mediacijos vykdymo, laikoma, kad kita ginčo šalis nesutiko pasinaudoti privalomąją mediacija. Šiais atvejais privalomąją mediaciją inicijavusi ginčo šalis turi teisę kreiptis į teismą dėl ginčo išsprendimo ir yra

laikoma, kad ginčo šalis įgyvendino įstatymuose nustatytą reikalavimą pasinaudoti privalomąja mediacija.

6. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba turi skirti patalpas privalomajai mediacijai vykdyti. Ginčo šalių ir mediatoriaus susitarimu privalomoji mediacija gali būti vykdoma ir kitose patalpose.

TAR pastaba. 21 straipsnis įsigalioja 2020-01-01.

22 straipsnis. Privalomosios mediacijos paslaugų apmokėjimas

1. Tais atvejais, kai mediatorių privalomajai mediacijai iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo parenka ir skiria Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba šio įstatymo 14 straipsnyje nustatyta tvarka, mediacijos paslaugas apmoka Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba iš valstybės biudžeto lėšų. Šiais atvejais iš valstybės biudžeto lėšų apmokama tik už vieno mediatoriaus teikiamas mediacijos paslaugas. Jeigu ginčo šalys pageidauja, kad privalomąją mediaciją vykdytų keli mediatoriai, už kitų mediatorių teikiamas mediacijos paslaugas apmokama ginčo šalių lėšomis, o mediacijos paslaugų kaina nustatoma ginčo šalių ir mediatoriaus susitarimu.

2. Ginčo šalys turi teisę iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo pačios pasirinkti mediatorių, kuris vykdys privalomąją mediaciją, šio įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka. Šiais atvejais už mediacijos paslaugas apmokama ginčo šalių lėšomis, o mediacijos paslaugų kaina nustatoma ginčo šalių ir mediatoriaus susitarimu.

3. Privalomosios mediacijos paslaugos, už kurias apmokama iš valstybės biudžeto lėšų, gali būti teikiamos iki keturių valandų. Jeigu pasibaigus šiam laikui galutinis susitarimas dėl taikaus ginčo sprendimo dar nepasiektas, ginčo šalys gali toliau savanoriškai tęsti mediaciją ginčo šalių lėšomis. Iš valstybės biudžeto lėšų taip pat apmokama už mediatoriaus pasirengimą mediacijai, kuris gali trukti iki vienos valandos, ir mediacijos rezultatų įforminimą, kuris gali trukti iki vienos valandos.

4. Už suteiktas privalomosios mediacijos paslaugas mediatoriams iš valstybės biudžeto lėšų mokamo atlyginimo dydžius ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

TAR pastaba. 22 straipsnis įsigalioja 2020-01-01.

VI SKYRIUS TEISMINĖS MEDIACIJOS YPATUMAI

23 straipsnis. Teisminės mediacijos vykdymas

1. Teisminė mediacija vykdoma vadovaujantis šiuo įstatymu, kitais įstatymais ir Teisėjų tarybos nustatyta tvarka.

2. Teisminę mediaciją vykdo mediatoriai, įrašyti į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą. Mediatoriai, kurie yra teisėjai, gali vykdyti tik teisminę mediaciją.

3. Spręsti teisminės mediacijos būdu gali būti perduodama ir dalis byloje pareikštų reikalavimų.

4. Teisminės mediacijos metu gali dalyvauti tik ginčo šalys, jų atstovai ir mediatorius. Ginčo šalių prašymu arba sutikimu teisminės mediacijos metu gali dalyvauti ir kiti asmenys.

5. Teisminė mediacija vyksta teismo patalpose arba kitoje mediatoriaus su ginčo šalimis suderintoje vietoje. Teisminės mediacijos metu gali būti naudojamos informacinės ir elektroninių ryšių technologijos.

6. Bet kuri ginčo šalis gali pasitraukti iš teisminės mediacijos, nenurodydama pasitraukimo priežasčių. Tai neužkerta kelio ginčo šalims pakartotinai susitarti dėl ginčo sprendimo teisminės mediacijos būdu.

7. Kai teisminės mediacijos paslaugas teikia mediatoriai, kurie yra teisėjai, jiems atskiras atlyginimas už mediacijos paslaugas nemokamas ir ginčo šalims teisminės mediacijos paslaugos teikiamos nemokamai. Tais atvejais, kai mediatorių teisminei mediacijai vykdyti iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo parenka ir skiria Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba šio įstatymo 14 straipsnyje nustatyta tvarka, teisminės mediacijos paslaugas apmoka Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba iš valstybės biudžeto lėšų. Šiuo

atveju teisminė mediacija gali būti vykdoma iki keturių valandų. Jeigu pasibaigus šiam laikui galutinis susitarimas dėl taikaus ginčo sprendimo dar nepasiektas, ginčo šalys gali toliau savanoriškai tęsti teisminę mediaciją ginčo šalių lėšomis. Iš valstybės biudžeto lėšų taip pat apmokama už mediatoriaus pasirengimą teisminei mediacijai, kuris gali trukti iki vienos valandos, ir mediacijos rezultatų įforminimą, kuris gali trukti iki vienos valandos. Už suteiktas teisminės mediacijos paslaugas mediatoriams iš valstybės biudžeto mokamo atlyginimo dydžius ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

8. Teismai turi skirti patalpas teisminei mediacijai vykdyti. Ginčo šalių ir mediatoriaus susitarimu teisminė mediacija gali būti vykdoma ir kitose patalpose.

24 straipsnis. Mediatorių parinkimas ir skyrimas

Mediatoriai vykdyti teisminę mediaciją parenkami ir skiriami Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS MEDIATORIŲ DRAUSMINĖ ATSAKOMYBĖ

25 straipsnis. Skundų (pranešimų) dėl mediatorių veiklos teikimas

1. Dėl mediatorių, kurie pažeidė šio įstatymo, Europos mediatorių elgesio kodekso ar kitų teisės aktų, reglamentuojančių mediacijos paslaugų teikimą, reikalavimus, veiklos asmenys gali teikti skundus (pranešimus) mediatorių veiklos vertinimo komisijai.

2. Mediatorių veiklos vertinimo komisijos nuostatus ir sudėtį tvirtina teisingumo ministras.

26 straipsnis. Mediatorių drausminė atsakomybė

1. Mediatorių veiklos vertinimo komisija, nustačiusi, kad mediatorius pažeidė mediacijos paslaugų teikimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, turi teisę priimti šiuos sprendimus:

1) pareikšti įspėjimą;
2) pareikšti viešą įspėjimą, apie kurį paskelbiama Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašė ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo mediatorių veiklos vertinimo komisijos sprendimo priėmimo dienos. Šis viešas įspėjimas Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašė skelbiamas vienus metus nuo viešo įspėjimo paskelbimo dienos;

3) išbraukti mediatorių iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo.

2. Šio straipsnio 1 ir 5 dalyse nurodyti mediatorių veiklos vertinimo komisijos sprendimai gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

3. Apie šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą sprendimą mediatorių veiklos vertinimo komisija praneša Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Kai šio straipsnio 1 dalyje nurodyti sprendimai yra priimti dėl asmens, kuriam pagal Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės valstybės teisės aktus tos valstybės kompetentinga institucija yra suteikusi teisę teikti mediacijos paslaugas, apie šiuos sprendimus mediatorių veiklos vertinimo komisija privalo pranešti Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės valstybės kompetentingai institucijai, kuri asmeniui yra suteikusi teisę teikti mediacijos paslaugas.

4. Asmuo, kuris iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo yra išbrauktas mediatorių veiklos vertinimo komisijos sprendimu, trejus metus nuo šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyto sprendimo priėmimo dienos negali būti pakartotinai įrašytas į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą ir negali laikinai teikti mediacijos paslaugų Lietuvoje.

5. Mediatorių veiklos vertinimo komisija, nustačiusi, kad laikinai mediacijos paslaugas Lietuvoje teikiantis asmuo, nurodytas šio įstatymo 4 straipsnio 7

dalyje, pažeidė jam taikomus laikiną mediacijos paslaugų teikimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, turi teisę priimti šiuos sprendimus:

- 1) pareikšti įspėjimą;
- 2) pareikšti viešą įspėjimą, apie kurį paskelbiama Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos ir Teisingumo ministerijos interneto svetainėse ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo mediatorių veiklos vertinimo komisijos sprendimo priėmimo dienos. Šis viešas įspėjimas skelbiamas vienus metus nuo viešo įspėjimo paskelbimo dienos;
- 3) uždrausti laikinai mediacijos paslaugas Lietuvos Respublikoje teikiančiam asmeniui, nurodytam šio įstatymo 4 straipsnio 7 dalyje, teikti mediacijos paslaugas Lietuvos Respublikoje. Šis draudimas galioja trejus metus nuo sprendimo priėmimo dienos.
6. Apie šio straipsnio 5 dalyje nurodytus sprendimus mediatorių veiklos vertinimo komisija privalo pranešti Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės valstybės kompetentingai institucijai, kuri asmeniui yra suteikusi teisę teikti mediacijos paslaugas.

27 straipsnis. Mediatorių padarytos žalos atlyginimas

Už asmenims padarytą žalą teikiant mediacijos paslaugas mediatoriai atsako Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka.

28 straipsnis. Mediatorių, kurie yra teisėjai, drausminė atsakomybė

Mediatoriams, kurie yra teisėjai, šio skyriaus nuostatos dėl drausminės atsakomybės netaikomos. Mediatoriai, kurie yra teisėjai, atsako drausmine tvarka, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos teismų įstatyme.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Šis įstatymas taikomas tik po jo įsigaliojimo sudarytiems susitarimams dėl mediacijos ir pradėtoms mediacijos procedūroms.
2. Šio įstatymo nuostatos dėl privalomosios mediacijos taikomos tik tiems ginčams, dėl kurių išsprendimo teismo tvarka ketinama kreiptis po šių nuostatų įsigaliojimo.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos
mediacijos įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų (OL 2008 L 136, p. 3).

Pakeitimai:

- 1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1400](#), 2011-05-24, Žin., 2011, Nr. 65-3048 (2011-05-28), i. k. 1111010ISTA0XI-1400

Lietuvos Respublikos civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymo 1, 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2085](#), 2015-11-26, paskelbta TAR 2015-12-03, i. k. 2015-19288

Lietuvos Respublikos civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymo Nr. X-1702 1 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-534](#), 2017-06-29, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-12053

Lietuvos Respublikos civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymo Nr. X-1702 pakeitimo įstatymas